

การศึกษาความต้องการของผู้รับบริการในการให้บริการของศูนย์เด็กเล็ก ในความดูแลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ปภาสินี แซ่ตีว พย.บ.* กิจดิยา รัตนมณี พย.ม.*

บทคัดย่อ

งานวิจัยชิ้นนี้เป็นงานวิจัยเชิงพรรณนา เพื่อศึกษาความต้องการของผู้รับบริการในการให้บริการของศูนย์เด็กเล็กในความดูแลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุราษฎร์ธานี ตามแนวปฏิบัติเพื่อให้ได้ตามมาตรฐานเดียวกันของศูนย์เด็กเล็กนํายู่ ของกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข 2548 ประกอบตามมาตรฐาน 6 ด้านคือด้าน 1) การส่งเสริมสุขภาพ 2) การส่งเสริมพัฒนาการเด็ก 3) ด้านบริการอาหารสะอาด ปลอดภัย 4) ด้านสิ่งแวดล้อมสะอาดปลอดภัย 5) ด้านบุคลากร และ 6) ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ความต้องการของผู้รับบริการในการให้บริการของศูนย์เด็กเล็ก และความต้องการในการอบรมของผู้รับบริการในศูนย์เด็กเล็ก มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .89 โดยมีค่าความเชื่อมั่นด้านต่าง ๆ คือ ด้านการส่งเสริมสุขภาพเท่ากับ .88 ด้านการส่งเสริมพัฒนาการเด็กเท่ากับ .86 ด้านบริการอาหารเท่ากับ .86 ด้านสิ่งแวดล้อมสะอาดและปลอดภัยเท่ากับ .85 ด้านบุคลากรเท่ากับ .88 ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเท่ากับ .90 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิง มีความเกี่ยวข้องเป็นมารดา โดยส่วนใหญ่มีอายุ 26 - 35 ปี (ร้อยละ 51.9) จบการศึกษาระดับต่ำกว่า ปวช/ปวส (ร้อยละ 53.4) ประกอบอาชีพรับจ้าง (ร้อยละ 60.9) มีรายได้ 5,000 - 10,000 บาท/เดือน (ร้อยละ 63.3) บุตรที่ใช้บริการที่ศูนย์เป็นบุตรคนที่ 1 (ร้อยละ 47.2) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความต้องการในการให้บริการของศูนย์เด็กเล็ก ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.12$ SD = .82) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความต้องการในการให้บริการของศูนย์เด็กเล็ก ในระดับมากทุกด้านเช่นกัน โดยด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยความต้องการในการให้บริการมากที่สุด ได้แก่ ด้านบุคลากร ($\bar{X} = 4.35$ SD = .70) ตามด้วยด้านการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ($\bar{X} = 4.19$ SD = .77) ด้านบริการอาหาร ($\bar{X} = 4.19$ SD = .82) ด้านสิ่งแวดล้อมสะอาดและปลอดภัย ($\bar{X} = 4.13$ SD = .82) ด้านการส่งเสริมสุขภาพ ($\bar{X} = 4.11$ SD = .89) และด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ($\bar{X} = 3.75$ SD = .96)

จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ผู้รับบริการมีความต้องการการให้บริการในด้านต่างๆ ตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กนํายู่ในระดับมาก ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้บริหารควรให้การสนับสนุนและส่งเสริมเพื่อการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและตรงกับความต้องการของผู้ปกครอง

คำสำคัญ : ความต้องการ ผู้รับบริการ ศูนย์เด็กเล็ก

Needs of the clients in the Center Children in the care of local government organization Surat Thani Province

Papasinee Saetew M.N.S* Kittiya Rattanamanee วุฒิปริญญาอักษร*

ABSTRACT

The descriptive research aimed to study the needs of the clients in the preschool Child Development Center in the care of local government organization, SuratThani Province in practice by the same standard of the Livable Child Center preschool, the Department of Health, the Ministry of Public Health year 2548. The six standards were: 1) Health Promotion, 2) Child Development Promotion, 3) Clean and Safe Food Service, 4) Clean and Safe Environment, 5) Personnel, and 6) Parents, community and local government organization' cooperation. The research instruments had 3 parts covered 6 standards: general information, the needs of the clients in the Child Development Center preschool, and the needs for training of the clients in the Child Development Center preschool. It reliability was .89 and the reliability of the six standards of the questionnaire were: Health Promotion (.88), the Child Development Promotion (.86), the Clean and Safe Food Service (.86), the Clean and Safe Environment (.85), the Personnel (.88) and the Parents, community and local government organization' cooperation (.90). The data were analyzed by using the percentage, means and Standard Deviation.

The findings indicated that the samples were females, being mother, average age were between 26-33 (51.9 percents) and their education were lower than vocational certificate/ high vocational certificate (53.4 percents). Their careers were merchants and employees (60.9 percents) and average income about 5,000 – 10,000 baht per a month. The child was the first child (47.2 percents). The needs of the most samples were to have higher level of service ($\bar{X} = 4.12$, $SD = .82$). The results were found that the samples needed the higher level of all standards. The most needed of the highest service were: the personnel ($\bar{X} = 4.35$, $SD = .70$), the Child Development Promotion ($\bar{X} = 4.19$, $SD = .77$), the Clean and Safe Food Service ($\bar{X} = 4.19$, $SD = .82$), Clean and Safe Environment ($\bar{X} = 4.13$, $SD = .82$), Personnel ($\bar{X} = 4.11$, $SD = .89$), and the Parents, community and local government organization cooperation. ($\bar{X} = 3.75$, $SD = .96$) respectively.

The result of the study revealed that the clients needed higher level services of all standards of preschool Child Development Center, and that the responsible organization and the administrators should support and promote working in order to provide the efficient work and meet the clients' needs.

Keywords : Needs, the clients, the center children

*Nursing profession (teaching), Expert level, College of Nursing Borommaratchachonnani Surat Thani

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การอบรมเลี้ยงดูเด็กของไทยแต่เดิมนั้น เด็กได้รับการเลี้ยงดูอย่างใกล้ชิดจากมารดาและญาติผู้ใหญ่ แต่เนื่องจากสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมเปลี่ยนแปลงไปเป็นผลทำให้สภาพความเป็นอยู่ของครอบครัวต้องเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย สตรีที่มีครอบครัวจำเป็นต้องออกไปประกอบอาชีพนอกบ้านเพื่อหารายได้ช่วยเหลือครอบครัว ในสภาพเช่นนี้เด็กเล็กก่อนวัยเรียนจึงจำเป็นต้องได้รับการดูแลจากบุคคลอื่น สถานรับเลี้ยงดูเด็กจึงเกิดเป็นสิ่งที่จำเป็นและความต้องการของชุมชนต่าง ๆ ทั่วไปในปัจจุบัน¹ ผู้ปกครองที่ได้นำบุตรหลานไปใช้บริการในแต่ละแห่งได้มีการเปรียบเทียบถึงการบริการที่ได้รับ จากการสอบถามของผู้ปกครองด้วยตนเอง และจะพบการให้บริการที่หลากหลาย จึงทำให้ผู้ปกครองเกิดความพึงพอใจ หรือไม่พึงพอใจและในจำนวนหนึ่งไม่นำเด็กมาใช้บริการของศูนย์เด็กเล็ก ด้วยความไม่ไว้วางใจต่อการให้บริการของศูนย์เด็กเล็กในแต่ละศูนย์ ฉะนั้นในการพัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนจะบรรลุถึงผลสำเร็จได้นั้น จะต้องได้รับความร่วมมือร่วมใจจากทุกฝ่ายนับตั้งแต่รัฐบาล เอกชน สถานเลี้ยงเด็ก ชุมชน รวมทั้งจากพ่อแม่ ครูหรือผู้ดูแลเด็ก ทั้งนี้เพราะการเจริญเติบโตของเด็กแต่ละช่วงวัยนั้นเป็นเรื่องที่ละเอียดอ่อน จะต้องได้รับความรัก ความเข้าใจ ความสนใจและเอาใจใส่ต่อการพัฒนาของเด็กทุกขั้นตอน และการพัฒนานั้นจะต้องอาศัยการกระทำที่ต่อเนื่องกัน ด้วยความร่วมมือและการประสานงานกันโดยใกล้ชิดจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง¹ ซึ่งกรมอนามัย² ได้เล็งเห็นถึงพื้นฐานสำคัญในการยกระดับคุณภาพชีวิต และความเป็นอยู่ของเด็กปฐมวัยในศูนย์เด็กเล็กทุกคน ให้สามารถมีคุณภาพชีวิตที่ดี ที่จะอยู่อาศัยในศูนย์เด็กเล็กได้อย่างเท่าเทียมกันและอยู่ร่วมกันกับผู้ดูแลเด็ก หรือพี่เลี้ยงเด็กและเพื่อน ๆ อย่างสงบสุข มีความสะดวกสบาย สะอาด ถูกสุขอนามัย มีความปลอดภัย ได้รับการ

ส่งเสริมพัฒนาการ และความคิดสร้างสรรค์อย่างเหมาะสม ในปัจจุบันศูนย์เด็กเล็กในจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีจำนวนมากทั้งในส่วนที่เป็นภาครัฐและภาคเอกชน แต่ด้วยสภาพเศรษฐกิจที่จำกัดทำให้ผู้ปกครองนำเด็กไปไว้ในความดูแลของศูนย์เด็กเล็กที่อยู่ในการดูแลของภาครัฐ ซึ่งในปัจจุบันอยู่ภายใต้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จากการสำรวจของสำนักงานท้องถิ่นจังหวัด กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาท้องถิ่น ในวันที่ 10 มิถุนายน 2552 พบว่า จังหวัดสุราษฎร์ธานีมีจำนวน 212 ศูนย์ ดังนั้นเพื่อให้ศูนย์เด็กเล็กในจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีข้อมูลในการพัฒนาศูนย์เด็กให้เป็นตามมาตรฐานเดียวกันของศูนย์เด็กเล็กน่ายู่ ทางผู้วิจัยจึงได้ศึกษาความต้องการของผู้รับบริการในศูนย์ส่งเสริมพัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนในความดูแลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุราษฎร์ธานี ตามแนวปฏิบัติเพื่อให้ได้ตามมาตรฐานเดียวกันของศูนย์เด็กเล็กน่ายู่ ประกอบด้วยมาตรฐาน 6 ด้าน คือ 1) ด้านการส่งเสริมสุขภาพ 2) ด้านการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก 3) ด้านบริการอาหารสะอาด ปลอดภัย 4) ด้านสิ่งแวดล้อมสะอาด ปลอดภัย 5) ด้านบุคลากร และ 6) ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง² ซึ่งจะทำให้แต่ละศูนย์มีมาตรฐานในการให้บริการในด้านต่างๆ ที่ผู้ปกครองพึงพอใจ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความต้องการผู้รับบริการในการให้บริการศูนย์เด็กเล็กในความดูแลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุราษฎร์ธานี

คำถามการวิจัย

ความต้องการการให้บริการของผู้ปกครองที่นำเด็กมารับบริการที่ศูนย์เด็กเล็กในความดูแลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นอย่างไร

กรอบแนวคิดการวิจัย

ความต้องการของผู้รับบริการในการให้บริการ ศูนย์เด็กเล็กในความดูแลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้ใช้กรอบแนวคิดของศูนย์เด็กเล็กน่ายู่ ของสำนักงานอนามัยสิ่งแวดล้อม กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข ปี 2548 ประกอบด้วยมาตรฐาน 6 ด้าน คือ 1) ด้านการส่งเสริมสุขภาพ 2) ด้านการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก 3) ด้านบริการอาหารสะอาด ปลอดภัย 4) ด้านสิ่งแวดล้อมสะอาด ปลอดภัย 5) ด้านบุคลากร และ 6) ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

วิธีการดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research) เพื่อศึกษาความต้องการของผู้รับบริการในการให้บริการศูนย์เด็กเล็กในความดูแลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุราษฎร์ธานี ตามแนวปฏิบัติเพื่อให้ได้มาตรฐานเดียวกันของศูนย์เด็กเล็กน่ายู่ ของกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข 2548

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ผู้ปกครองที่นำเด็กมารับบริการที่ศูนย์เด็กเล็กที่อยู่ภายใต้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุราษฎร์ธานี

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ปกครองที่นำเด็กมารับบริการที่ศูนย์เด็กเล็กที่อยู่ภายใต้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่ตอบแบบสอบถามกลับทางจดหมาย (Mail questionnaire) จำนวน 335 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามปลายปิด (Closed-end questionnaire) ซึ่งประกอบด้วย 3 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้รับ

บริการในศูนย์เด็กเล็ก สอบถามข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย เพศ ความเกี่ยวข้อง อายุ วุฒิการศึกษาสูงสุด อาชีพ รายได้ และบุตรคนที่

ส่วนที่ 2 ความต้องการของผู้รับบริการในการให้บริการของศูนย์เด็กเล็ก มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .89 ที่พัฒนาขึ้นตามมาตรฐานของกรมอนามัยในการให้บริการ 6 ด้าน มีเกณฑ์การแบ่งคะแนน ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.50 - 5.00 หมายถึง มีความต้องการมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.50 - 4.49 หมายถึง มีความต้องการมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายถึง มีความต้องการปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายถึง มีความต้องการน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.49 หมายถึง มีความต้องการน้อยที่สุด

ประกอบด้วย

1. ด้านการส่งเสริมสุขภาพ ประกอบด้วยคำถามจำนวน 6 ข้อ
2. ด้านการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ประกอบด้วยคำถามจำนวน 7 ข้อ
3. ด้านบริการอาหาร ประกอบด้วยคำถามจำนวน 8 ข้อ
4. ด้านสิ่งแวดล้อมสะอาดและปลอดภัย ประกอบด้วยคำถามจำนวน 8 ข้อ
5. ด้านบุคลากร ประกอบด้วยคำถามจำนวน 6 ข้อ
6. ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองฯ ประกอบด้วยคำถามจำนวน 5 ข้อ

ส่วนที่ 3 ความต้องการในการอบรมของผู้รับบริการในศูนย์เด็กเล็ก โดยจัดลำดับความต้องการหากมีการจัดการฝึกอบรม ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่

1. ด้านการส่งเสริมสุขภาพ ประกอบด้วยหัวข้อความต้องการอบรม 3 ข้อ

2. ด้านการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ประกอบด้วยหัวข้อความต้องการอบรม 4 ข้อ

3. ด้านอาหาร ประกอบด้วยหัวข้อความต้องการอบรม 3 ข้อ

4. ด้านสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วยหัวข้อความต้องการอบรม 3 ข้อ

ลักษณะของแบบวัดความต้องการให้บริการและแบบวัดความต้องการในการอบรมเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Likert scale) 5 ระดับดังนี้

ระดับความคิดเห็น	คะแนน
มีความต้องการมากที่สุด	5
มีความต้องการมาก	4
มีความต้องการปานกลาง	3
มีความต้องการน้อย	2
มีความต้องการน้อยที่สุด	1

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยทำการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความต้องการของผู้รับบริการ ในศูนย์เด็กเล็กในความดูแลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุราษฎร์ธานี จากกลุ่มตัวอย่างในขณะเก็บข้อมูล ด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach' alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .89 และค่าความเชื่อมั่นด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านการส่งเสริมสุขภาพเท่ากับ .88 ด้านการส่งเสริมพัฒนาการเด็กเท่ากับ .86 ด้านบริการอาหารเท่ากับ .86 ด้านสิ่งแวดล้อมสะอาดและปลอดภัยเท่ากับ .85 ด้านบุคลากรเท่ากับ .88 ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเท่ากับ .90

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. สุ่มคัดเลือกศูนย์เด็กเล็กในความดูแลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี 8 ศูนย์ จาก 212 ศูนย์

2. จัดทำแบบสอบถามความต้องการของผู้รับบริการในการให้บริการของศูนย์เด็กเล็ก โดยการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ (Mail questionnaire) ถึงองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอต่าง ๆ

3. รับแบบสอบถามคืนโดยเดินทางไปเก็บด้วยตัวเอง และส่งกลับทางไปรษณีย์

จำนวนแบบสอบถามที่ส่งทางไปรษณีย์ มีจำนวนทั้งสิ้น 450 ฉบับ ได้รับการตอบกลับคืนจำนวน 335 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 74.44

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติดังนี้

1. พรรณนาข้อมูลส่วนบุคคลด้วยสถิติจำนวน ร้อยละ

2. พรรณนาความต้องการของผู้รับบริการ ในศูนย์ส่งเสริมพัฒนาการเด็กก่อนวัยเรียนในความดูแลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้วยสถิติ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. พรรณนาความต้องการในการอบรมของผู้รับบริการในศูนย์ส่งเสริมพัฒนาการเด็กก่อนวัยเรียน ด้วยสถิติ จำนวน ร้อยละ

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ส่วนที่ 1 กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิง มีความเกี่ยวข้องเป็นมารดา โดยส่วนใหญ่มีอายุ 26-35 ปี (ร้อยละ 51.9) จบการศึกษาระดับต่ำกว่า ปวช/ปวส (ร้อยละ 53.4) ประกอบอาชีพรับจ้าง (ร้อยละ 60.9) มีรายได้ 5,000 - 10,000 บาท/เดือน (ร้อยละ 63.3) บุตรที่ใช้บริการที่ศูนย์เป็นบุตรคนที่ 1 (ร้อยละ 47.2) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงข้อมูลส่วนบุคคลของผู้รับบริการในศูนย์ส่งเสริมพัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน (n = 335)

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ ชาย	102	30.4
หญิง	233	69.6
มีความเกี่ยวข้องเป็น		
บิดา	79	23.6
มารดา	214	63.9
ผู้ปกครอง	42	12.5
อายุ		
18-25 ปี	41	12.2
26-35 ปี	174	51.9
36-45 ปี	96	28.7
46 ปี ขึ้นไป	24	7.2
วุฒิการศึกษาสูงสุด		
ปวช/ปวส	83	24.8
ปริญญาตรี	54	16.1
ปริญญาโท	11	3.3
ปริญญาเอก	8	2.4
อื่น ๆ	179	53.4
อาชีพ		
ราชการ/รัฐวิสาหกิจ	36	10.7
ธุรกิจส่วนตัว	95	28.4
รับจ้าง	204	60.9
รายได้		
5,000 – 10,000 บาท	212	63.3
10,001 – 15,000 บาท	80	23.9
15,001 บาทขึ้นไป	43	12.8
บุตรคนที่		
คนที่ 1	158	47.2
คนที่ 2	120	35.8
คนที่ 3	57	17.0

ส่วนที่ 2 ความต้องการของผู้รับบริการในการให้บริการของศูนย์ส่งเสริมพัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนพบว่า โดยภาพรวมแล้วกลุ่มตัวอย่างมีความต้องการในการให้บริการของศูนย์ส่งเสริมพัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนในระดับมาก ($\bar{X}=4.12$ SD = .82) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการในการให้บริการของศูนย์ส่งเสริมพัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนในระดับมากทุกด้านเช่นกัน โดยด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยความต้องการในการให้บริการมากที่สุดได้แก่ ด้านบุคลากร ($\bar{X}= 4.35$ SD= .70) ตามด้วยด้านการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ($\bar{X}= 4.19$ SD= .77) ด้านบริการอาหาร ($\bar{X}= 4.19$ SD = .82) ด้านสิ่งแวดล้อมสะอาดและปลอดภัย ($\bar{X}= 4.13$ SD = .82) ด้านการส่งเสริมสุขภาพ ($\bar{X}= 4.11$ SD = .89) และด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ($\bar{X}= 3.75$ SD = .96) ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ความต้องการของผู้รับบริการในการให้บริการของศูนย์ส่งเสริมพัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน (n = 335)

ความต้องการของผู้รับบริการ	$\bar{X}$	SD	แปลค่า	อันดับ
1. ด้านการส่งเสริมสุขภาพ	4.11	.89	มาก	5
2. ด้านการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก	4.19	.77	มาก	2
3. ด้านบริการอาหาร	4.19	.82	มาก	2
4. ด้านสิ่งแวดล้อมสะอาดและปลอดภัย	4.13	.82	มาก	4
5. ด้านบุคลากร	4.35	.70	มาก	1
6. ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	3.75	.96	มาก	6
โดยรวม	4.12	.82	มาก	

ส่วนที่ 3 ความต้องการในการอบรมของผู้รับบริการในการให้บริการของศูนย์ส่งเสริมพัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความต้องการในการอบรมส่วนใหญ่ ในด้านการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก (ร้อยละ 65.4) ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ความต้องการในการอบรมของผู้รับบริการในการให้บริการของศูนย์ส่งเสริมพัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน (n = 335)

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ	อันดับ
1. ด้านการส่งเสริมสุขภาพ	190	56.7	2
2. ด้านการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก	219	65.4	1
3. ด้านบริการอาหาร	134	40.0	3
4. ด้านสิ่งแวดล้อมสะอาดและปลอดภัย	124	37.0	4

อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัย อภิปรายตามคำถามการวิจัย คือ "ความต้องการของผู้ปกครองที่นำเด็กมารับบริการที่ศูนย์เด็กเล็กในความดูแลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นอย่างไร" ซึ่งอภิปรายได้ดังนี้

จากผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองมีความต้องการการรับบริการในศูนย์เด็กเล็กในความดูแลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการในระดับมากทุกด้านเช่นกัน โดยเรียงลำดับดังนี้ ด้านบุคลากร ด้านการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ด้านบริการอาหาร ด้านสิ่งแวดล้อมสะอาดปลอดภัย ด้านการส่งเสริมสุขภาพ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อของแต่ละด้านพบว่า ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองอยู่ในระดับปานกลางในหัวข้อ ผู้ปกครองเข้าร่วมเป็นวิทยากรในชั้นเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อนุรักษ์ มาสเนตร³ ได้ศึกษาการดำเนินงานการบริการด้านการศึกษามาตรฐานศูนย์เด็กเล็กกรมอนามัยของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ในเขตบางซื่อ เพื่อศึกษาการดำเนินงานการบริการด้านการศึกษามาตรฐานศูนย์เด็กเล็กกรมอนามัย ใน 6 ด้าน ได้แก่ การส่งเสริมสุขภาพ การส่งเสริมพัฒนาการเด็ก บริการอาหารสะอาด ปลอดภัย สภาพแวดล้อมสะอาดและปลอดภัย บุคลากร การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง พบว่า การดำเนินงานการบริการด้านการศึกษามาตรฐานศูนย์เด็กเล็กกรมอนามัยของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ในเขตบางซื่อ มีระดับการดำเนินงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านบุคลากร ด้านสภาพแวดล้อมสะอาดและปลอดภัย ด้านการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ด้านบริการอาหารสะอาด ปลอดภัย ด้านการส่งเสริมสุขภาพ และเมื่อพิจารณาเป็น

รายด้านพบว่า ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองอยู่ในระดับปานกลาง

ความต้องการของผู้ปกครองด้านบุคลากรในศูนย์เด็กเล็กในความดูแลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า ต้องการให้บุคลากร มีสุขภาพที่ดี มีสัมพันธภาพดี และมีความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงดูเด็กให้มีพัฒนาการที่สมวัย เนื่องจากบุคคลกลุ่มนี้มีอิทธิพลต่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพและส่งเสริมพัฒนาการด้านต่างๆ ของเด็กที่สุด ผู้ดูแลเด็กเป็นผู้ทำหน้าที่อบรมเลี้ยงดูเด็กในศูนย์ฯ ซึ่งจะต้องอยู่ใกล้ชิดกับเด็กออกจากพ่อแม่/ผู้ปกครอง ฉะนั้นจะต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติและบุคลิกลักษณะที่เป็นตัวอย่างที่ดีแก่เด็ก มีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กเป็นอย่างดี สอดคล้องกับ สมคิด หอมพิกุล⁴ ซึ่งได้แก่ ผู้ดูแลเด็ก มีลักษณะเป็นผู้น่ารัก สุภาพอ่อนโยน รักเด็ก มีความรับผิดชอบและมีมนุษยสัมพันธ์ดี มีสุขภาพอนามัยสมบูรณ์ ไม่เป็นโรคติดต่อ มีความสนใจเข้ารับการฝึกอบรมเป็นผู้ดูแลเด็ก และสอดคล้องกับแนวปฏิบัติศูนย์เด็กเล็กเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ที่บุคลากรต้องมีพื้นฐานองค์ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการ ต้องรู้ในจังหวะพัฒนาการ เข้าใจความรู้พื้นฐานด้านพัฒนาการสมอง เข้าใจการทำงานของสมองในการส่งเสริมสติปัญญาและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย มีทักษะในการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยเพื่อศักยภาพที่ดีในการเปลี่ยนผ่านช่วงวัย มีพื้นฐานความรู้ด้านพัฒนาการเจริญเติบโตทางด้านร่างกาย การส่งเสริมและการป้องกันสุขภาพเด็กปฐมวัย เข้าใจปัจจัยของโภชนาการและสิ่งแวดล้อมต่อการส่งเสริมพัฒนาการ เข้าใจการเปลี่ยนแปลงอารมณ์เด็กปฐมวัย เมื่อบุคลากรมีความรู้ ความเข้าใจจะสามารถเกิดการพัฒนารูปแบบการดูแลเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพและเจตคติที่ดี

ความต้องการของผู้ปกครองด้านการส่งเสริมพัฒนาการเด็กในศูนย์เด็กเล็กในความดูแลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า ต้องการให้เด็กทุกคนได้รับการประเมินพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา ตามเกณฑ์อายุโดยผู้ดูแลเด็ก มีสื่ออุปกรณ์การเรียนและหนังสือนิทานที่เหมาะสมกับวัย มีกิจกรรมการเล่นที่สนุกและมีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการ เด็กวัยนี้จะเป็นวัยที่มีการเรียนรู้และมีพัฒนาการมากที่สุด และจะเป็นรากฐานสำคัญสำหรับชีวิตของเด็กในอนาคต สอดคล้องกับกมล รอดคล้าย⁵ ซึ่งกล่าวว่า ช่วงปฐมวัยจัดเป็นช่วงที่เด็กมีพัฒนาการทางสติปัญญาซึ่งเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ประมาณร้อยละ 80 ของพัฒนาการด้านนี้ ถ้าเด็กได้รับการอบรมเลี้ยงดูไม่ถูกต้องก็จะทำให้เด็กเติบโตเป็นบุคคลที่ไม่สมบูรณ์ไม่ว่าด้านความสามารถทางสติปัญญา สุขภาพ อารมณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ การควบคุมอารมณ์ และการมีชีวิตอยู่ในสังคมร่วมกับผู้อื่น ในขณะเดียวกันหากเด็กได้รับการอบรมเลี้ยงดูและพัฒนาการในทุก ๆ ด้าน ก็จะทำให้เด็กมีความพร้อมและมีพัฒนาการที่เหมาะสม การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาเด็กในรูปแบบต่างๆ จึงนับว่ามีความจำเป็นและสำคัญยิ่ง และสอดคล้องกับ ภรณ์ คุรุรัตน์⁶ ซึ่งกล่าวถึงเป้าหมายและหลักการในการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยไว้ดังนี้ การจัดประสบการณ์ให้แก่เด็กปฐมวัยมีเป้าหมายเพื่อกระตุ้นให้เด็กได้เจริญพัฒนาไปในรูปแบบที่พึงประสงค์ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ กาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ครูหรือผู้ดูแลเด็กจึงควรมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสาเหตุที่มาของพฤติกรรมและลักษณะพัฒนาการโดยทั่วไป เพื่อเป็นพื้นฐานในการจัดประสบการณ์ที่จะส่งเสริมการเจริญพัฒนาของเด็ก

ความต้องการของผู้ปกครองด้านบริการอาหาร ในศูนย์เด็กเล็กในความดูแลขององค์กร

ปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า ต้องการให้ มีน้ำดื่ม น้ำใช้ที่สะอาดและเพียงพอ มีภาชนะใส่อาหารและเครื่องคั่วที่สะอาดถูกสุขลักษณะ มีสถานที่รับประทานอาหารที่สะอาดปลอดภัยและส่งเสริมการรับประทานอาหาร และมีรายการอาหารที่เหมาะสมกับวัย มีสารอาหารครบทั้ง 5 หมู่ เพราะอาหารเป็นสิ่งสำคัญในการเจริญเติบโต แต่ถ้าหากกินอาหารไม่ถูกต้องไม่เพียงพอหรือกินเกินความต้องการของร่างกายจะทำให้เกิดปัญหาทุพโภชนาการ ซึ่งสอดคล้องกับ สมคิด หอมพิกุล⁴ พบว่า การจัดอาหารสำหรับเด็ก ผู้ดูแลต้องเอาใจใส่เรื่องอาหารเด็กให้มาก ต้องคำนึงถึงคุณค่าอาหาร ความนิยมในการรับประทานอาหารของเด็ก ต้นทุนการใช้จ่าย ความยากง่ายในการปรุง และการจัดรายการอาหารที่สอดคล้องตามฤดูกาลหรือท้องถิ่น และสอดคล้องกับ กองโภชนาการ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข กองสุขาภิบาลอาหาร กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข⁷ กล่าวว่า อาหารเป็นสิ่งที่ทำให้คนเราสามารถดำเนินชีวิตอยู่ได้อย่างปกติสุขตลอดอายุขัย แต่ถ้าหากกินอาหารไม่ถูกต้องไม่เพียงพอหรือกินเกินความต้องการของร่างกายจะทำให้เกิดปัญหาทุพโภชนาการ

ความต้องการของผู้ปกครองด้านสิ่งแวดล้อมสะอาดและปลอดภัย ในศูนย์เด็กเล็กในความดูแลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า ต้องการให้บริเวณศูนย์เด็กเล็กมีสภาพแวดล้อมทั้งภายใน ภายนอกอาคารสะอาดและปลอดภัย อาคารมีแสงสว่างและการระบายอากาศเพียงพอ อาคารสถานที่ที่มีความเหมาะสมแข็งแรง จะเห็นได้ว่าผู้ปกครองมีความต้องการด้านสิ่งแวดล้อมสะอาดและปลอดภัย ในเรื่องของอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมที่จะทำให้เด็กได้รับความปลอดภัย ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางของกรมอนามัย⁷ ที่กล่าวว่า การจัดการดูแลและปรับ

ปรุงสภาพแวดล้อมให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์อันจะส่งผลให้มนุษย์มีสุขภาพร่างกายและจิตใจที่สมบูรณ์อย่างมีความสุข มีความสะดวกสบายและที่สำคัญคือได้รับความปลอดภัย ส่งเสริมให้คุณภาพชีวิตดีขึ้น ประกอบด้วย สถานที่ตั้งอาคารและพื้นที่ใช้สอย สิ่งแวดล้อมภายในและภายนอกอาคาร และสนามเด็กเล่น เป็นต้น ความต้องการของผู้ปกครองด้านการส่งเสริมสุขภาพ ในศูนย์เด็กเล็กในความดูแลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า อาหารกลางวันและอาหารว่าง ที่จัดให้เด็กต้องมีคุณค่าทางโภชนาการ ครบ 5 หมู่ ล้างมือก่อนรับประทานอาหารทุกครั้ง และมีการออกกำลังกายทุกวัน เนื่องจากการที่เด็กได้รับประทานอาหารที่ได้สารอาหารครบถ้วน และมีการออกกำลังกาย จะทำให้เด็กมีสุขภาพที่ดี สมบูรณ์แข็งแรง ซึ่งสอดคล้องกับส่วนหนึ่งของสมชาย ลีทองอิน⁸ ที่ได้สรุปผลของการออกกำลังกายไว้ว่า ช่วยให้สุขภาพดีขึ้น ช่วยเสริมสร้างสมรรถภาพให้ร่างกาย ทำให้บุคลิกภาพท่าทางและการทรงตัวดีขึ้น ทำให้กล้ามเนื้อและกระดูกแข็งแรง และนอกจากประโยชน์ที่ได้รับจากอาหารและการออกกำลังกายแล้ว การมีสุขภาพที่ดีจะทำให้เด็กมีสุขภาพที่แข็งแรงและสัมพันธ์กับส่วนหนึ่งในสุขบัญญัติ 10 ประการ คือ ควรดูแลรักษาของใช้ให้สะอาด รักษาฟันให้แข็งแรง แปรงฟันทุกวันอย่างถูกต้อง และล้างมือให้สะอาดก่อนกินอาหารและหลังการขับถ่าย

ความต้องการผู้ปกครองด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในศูนย์เด็กเล็กในความดูแลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า ต้องการให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและเข้าร่วมประชุมพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับครูผู้ดูแลเด็ก การมีส่วนร่วมของ

ผู้ปกครองทำให้ผู้ปกครองมีความเข้าใจดีขึ้นในเรื่องต่าง ๆ และทำให้ผู้ปกครองได้ทราบถึงพฤติกรรมและความก้าวหน้าของพัฒนาการของเด็กด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ สมคิด หอมพิกุล⁴ ที่กล่าวว่า ผู้ปกครองเด็กควรมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์เด็กฯ คือ การเลี้ยงดูและอบรมเด็ก ควรผลัดเปลี่ยนกันมาร่วมเลี้ยงดูอบรม และวิธีการอบรมเลี้ยงดูอย่างถูกต้อง เพื่อช่วยเหลือผู้ดูแลเด็กและนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน หมั่นติดต่อกับผู้ดูแลเด็ก เพื่อทราบพฤติกรรมของเด็กที่ควรปรับปรุง ใช้เวลาว่างช่วยเหลือศูนย์เด็กฯ และสอดคล้องกับ จันทนา ภาคบกงษ์⁹ ซึ่งกล่าวว่าการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง หมายถึง การที่ผู้ปกครองให้ความร่วมมือในการช่วยให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างถูกต้อง และสอดคล้องกับทางโรงเรียนหรือศูนย์เด็ก

ความต้องการผู้ปกครองเรื่องการจัดการอบรมในศูนย์เด็กเล็กในความดูแลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า ผู้ปกครองต้องการ การอบรมด้านการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ในเรื่องอุปกรณ์การเรียนรู้ที่ส่งเสริมพัฒนาการเด็ก เพื่อให้เด็กได้มีประสบการณ์การเรียนรู้ด้านต่างๆ โดยผ่านการรับรู้จากประสาทสัมผัส ฝึกทักษะทั้งการเคลื่อนไหว การแก้ปัญหา การเข้าสังคม และการควบคุมตนเอง ให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นจากการเลี้ยงดูตามที่ได้เด็กได้รับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ญาณิศา บุญพิมพ์¹⁰ ศึกษาเรื่องการส่งเสริมพัฒนาการทางด้านกล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมประกอบอาหารประเภทขนมไทย พบว่า การจัดกิจกรรมประกอบอาหารประเภทขนมไทยส่งผลต่อพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อเล็กโดยรวมร้อยละ 99.4 และส่งผลต่อพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อเล็กรายด้าน ร้อยละ 98.7, 98.5, 98.2, 98.3, และ 98.2 ตามลำดับ

ผู้วิจัยมีแนวคิดว่า ความต้องการของผู้รับบริการในศูนย์ส่งเสริมพัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนในความดูแลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุราษฎร์ธานี ตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กน่ายู่ เป็นเรื่องที่สำคัญในทุก ๆ ด้าน ที่ผู้บริหารหน่วยงานต้องตระหนัก และสนับสนุนการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ ให้ตรงตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กน่ายู่ และสอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครอง รวมทั้งการจัดการอบรมให้ความรู้แก่ผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง เพื่อให้เด็กไทยในอนาคตมีพัฒนาการที่ดีทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม เป็นพลเมืองที่ดีและเป็นกำลังที่สำคัญของชาติต่อไป

บรรณานุกรม

1. กมลลา แสงสีทอง,และปาริชาติ สุขุม. ครอบครัวไทยในเมือง. เอกสารประกอบการสอนวิชาครอบครัวและสิ่งแวดล้อม หน่วยที่ 1 - 7. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2546.
2. กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข.คู่มือการประเมินเพื่อรับรองมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กน่ายู่. พิมพ์ครั้งที่ 3.นนทบุรี: องค์การขนส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, 2548.
3. อนุรักษ์ มาสเนตร. ศึกษาการดำเนินงานการบริการด้านการศึกษามาตรฐานศูนย์เด็กเล็กกรมอนามัยของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ในเขตบางซื่อ. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริการการศึกษา) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2552.
4. สมคิด หอมพิกุล.การศึกษาความพร้อมในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดลพบุรี.วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏเทพสตรี, 2544.
5. กมล รอดคล้าย.คู่มือการบริหารศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด.กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา, 2537.
6. ภรณ์ คุรุรัตน์.เด็กก่อนวัยเรียน เรียนรู้อะไร อย่างไร.นนทบุรี: โรงพิมพ์สถานสงเคราะห์หญิงบ้านปากเกร็ด, 2523.
7. กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข.แนวทางการปฏิบัติด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมและแบบแปลนศูนย์เด็กเล็กตามมาตรฐานกรมอนามัย.นนทบุรี:องค์การขนส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, 2550.
8. สมชาย ลีทองอิน. "แค่ขยับเท่ากับสุขภาพ. นิตยสารหมอชาวบ้าน 2550; 29: 337.
9. ฉันทนา ภาคบงกช. "ผู้ปกครองกับเด็กปฐมวัย" ในประมวลสาระชุดวิชาสัมมนาการปฐมวัยสถานศึกษา เล่มที่ 2 หน้า 25 หน่วยที่ 8. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2537.
10. ญาณิศา บุญพิมพ์.การส่งเสริมพัฒนาการทางด้านกล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมประกอบอาหารประเภทขนมไทย. ปริญญาโท กศม. (การศึกษาปฐมวัย) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2552.